

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی استان قزوین

دانشکده پرستاری و مامایی

پایان نامه برای دریافت درجه

کارشناسی ارشد رشته مشاوره در مامایی

عنوان پایان نامه

تاثیر آموزش مبتنی بر تئوری رفتار برنامه ریزی شده بر دریافت مراقبت پیش از بارداری

استاد راهنما

دکتر زینت جورابچی

استاد مشاور

دکتر امیر پاکپور حاجی آقا

نگارنده

عذرا غفوری

ماه و سال انتشار

بهمن ماه ۱۳۹۷

چکیده

زمینه و هدف : عوارض ناشی از بارداری و زایمان علت مرگ حدود نیم میلیون مادر در سال است و این موضوع خود بر مرگ حداقل ۱/۵ میلیون نوزاد در هفته اول زندگی و ۴ میلیون مرده زایی تاثیر دارد. هدف از مراقبت پیش از بارداری این است که وضعیت مادر از لحاظ فیزیکی، جسمی و روحی کاملاً مورد ارزیابی قرار گرفته تا بتواند در شرایط مطلوب باردار شده و روند حاملگی سالم تری را طی نماید و این امر منجر به کاهش مرگ و میر و عوارض بارداری در مادران و نوزادان می شود. بنابراین لازم است تلاش های بیشتری برای شناسایی بهترین شیوه ها و موثرترین راه ارائه خدمات یکپارچه صورت بگیرد یکی از این شیوه ها می تواند، استفاده از اصول آموزش بهداشت مبتنی بر نظریه و الگو ها باشد. لذا مطالعه حاضر با هدف تاثیر آموزش مبتنی بر تئوری رفتار برنامه ریزی شده بر در یافت مراقبت پیش از بارداری اجرا گردید.

روش کار: مطالعه حاضر از نوع تجربی و کار آزمایی بالینی شاهد دار تصادفی بوده است. نمونه ها از بین خانم های شرکت کننده برای کلاس های آموزش قبل از ازدواج انتخاب شدند و به صورت تخصیص تصادفی در دو گروه آزمون و کنترل قرار گرفتند. پرسشنامه ای مطابق با اهداف پژوهش و در چارچوب نظریه رفتار برنامه ریزی شده تهیه شده است. پرسشنامه در قالب پیش آزمون جهت ارزیابی کلی مخاطبین از سازه های تاثیر گذار بر روی رفتار، در اختیار دو گروه آزمون و کنترل قرار گرفت و سپس بر اساس نتایج به دست آمده از پرسشنامه پیش آزمون، وسعت آموزش و حیطه آموزش ما حول سازه های تئوری تعیین شد. مداخله آموزشی برای گروه آزمون به تعداد ۴ جلسه آموزشی ۹۰ دقیقه ای برگزار شد. ۳ ماه پس از اتمام مداخله آموزشی پرسشنامه مشابه در اختیار هر دو گروه در قالب پس آزمون، به منظور بررسی میزان دستیابی به اهداف پژوهش قرار گرفت. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار اس پی اس نسخه ۲۲ انجام شد. و نتیجه گیری صورت گرفت.

یافته ها: اطلاعات ۱۵۰ نفر از افراد شرکت کننده در پژوهش مشتمل بر گروه های آزمون و کنترل هر گروه به تعداد ۷۵ نفر مورد بررسی قرار گرفتند میانگین سنی شرکت کنندگان در این مطالعه $24/67 \pm (5/96)$ بود، که گروه آزمون میانگین $23/95 \pm (5/52)$ و گروه کنترل میانگین $25/40 \pm (6/32)$ را به خود اختصاص می دادند. در مرحله پیش از مداخله دو عامل نگرش و کنترل رفتاری درک شده مهم ترین پیش گویی کننده های قصد رفتاری در رابطه با مراقبت پیش از بارداری بودند. بعد از مداخله هنجارهای ذهنی از جمله همسر و تیم بهداشتی بیشترین عامل پیش گو در بروز رفتار بهداشتی در افراد بود.

نتیجه گیری: با استناد به این مطالعه در می یابیم که زنان نسبت به اهمیت مراقبت های پیش از بارداری نگرش مثبتی دارند ولی با وجود این برای دریافت مراقبت پیش از بارداری حضور فعالی ندارند. لازم است به منظور افزایش تمایل زنان برای انجام مراقبت های پیش از بارداری، مراکز مشاوره ازدواج در جهت افزایش آگاهی زنان نسبت به مزایای مراقبت پیش از بارداری برای مادر، کودک و خانواده گام بردارند.

کلید واژه ها : مراقبت پیش از بارداری، تئوری رفتار برنامه ریزی شده، هنجارهای ذهنی

Qazvin University of Medical Sciences

School of Nursing & Midwifery

Thesis submitted to achieve the Degree of M.Sc.

In

Consultation on midwifery

Title

**The Effect on health education based on theory of Planned Behavior on
preconception care**

Under supervision of:

Zinat jourabchi

Adviser:

Amir Pakpur

By:

Ozra Ghafoori

Abstract

Background & Aims: Complications due to pregnancy and childbirth are the cause of death for about half a million mothers per year, and this affects the deaths of at least 1.5 million infants in the first week of life and 4 million dead births. The purpose of preconception care is to assess the physical and mental status of the mother in order to be able to get pregnant under favorable conditions and to achieve a more healthy pregnancy, which reduces the mortality and complications of pregnancy in mothers and babies. Therefore, more efforts are needed to identify the best practices and the most effective way to provide integrated services. One of these approaches can be to apply the principles of health education based on theory and patterns. Therefore, the present study was aimed at the effect of education based on the theory of planned behavior on preconception care.

Materials & Methods: The present study was an experimental and clinical trial randomized controlled trial. Samples were selected from among women participating in premarriage training classes and randomly assigned to two groups of test and control. A questionnaire was prepared in accordance with the research objectives and within the framework of the theory of planned behavior. A pre-test questionnaire was used for evaluating the audience of the affected structures on the behavior of the two groups of test and control. Then, based on the results of the pre-test questionnaire, the scope of education and the field of our training around the theoretical constructs was determined. Educational intervention was conducted for the experimental group with 4 training sessions of 90 minutes. Three months after the completion of educational intervention, a similar questionnaire was provided to both groups in the form of a post-test, to determine the extent to which the goals of the research were achieved. Data analysis was performed using SPSS version 22. And the conclusion was made.

Result: The data of 150 participants in the study consisted of 75 test groups in each group. The mean age of participants in this study was $\pm 24.6 \pm (5.96)$, with an average of $23.95 \pm (5.52)$ and control group $25.40 \pm (6.32)$. In the pre-intervention phase, the two attitudes and perceived behavioral control were the most important predictors of behavioral intention in relation to preconception care. After intervention, subjective norms such as spouse and health team were the most important predictors of health behaviors in individuals.

Conclusion: By studying this study, women have a positive attitude towards the importance of preconception care, but they are nevertheless not actively involved in receiving preconception care. In order to increase the women's desire for preconception care, marriage counseling centers must take steps to increase women's awareness of the benefits of preconception care for mother, child and family. Carry out the effort.

Keywords: preconception care, Theory of Planned Behavior, Subjective norm